

Kwartaalschrift van de historische vereniging " OLD REURLE "
Jaargang 2 nummer 4.

Secretariaat: Burg. van Tuyl van Serooskerkenweg 21, 7261 CT Ruurlo.
Bankrekening: RABO-bank te Ruurlo, rek 35.67.22.996 t.n.v. Old Reurle.
Ingeschreven: Kamer van Koophandel te Zutphen, nummer 103401.

Van het bestuur:

Geachte leden en belangstellenden.

Met dit nummer van ons kwartaalschrift zijn we al weer in de laatste maanden van 1985 beland. Afgezien van de Sinterklaasviering, alsmede de voorbereiding en viering van Kerstmis en Oudjaar, gaan we een tijd tegemoet, waarin velen van ons wat meer tijd kunnen vrijmaken om iets aan hun hobby te doen. Door gesprekken met oudere familieleden en kennissen, of door het bezoeken van de daarvoor geëigende archieven, kan men de nodige aanvulling en uitbreiding verzamelen van het reeds in ons archief aanwezige materiaal. Wat dat laatste betreft kunnen we dit jaar zeker tevreden zijn. Door diverse leden van de vereniging is er systematisch en met veel enthousiasme gewerkt, zodat we op de navolgende gebieden belangrijke vorderingen hebben gemaakt;

1. De Veldnamen, Huisnummers en Woningen met hun bewoners, van ongeveer 1815 tot ongeveer 1915, zijn van bijna geheel Ruurlo verzameld en op kaarten ingetekend.
2. Van de Doop-, Trouw- en Belijdenisregisters van de Nederlands Hervormde Kerk te Ruurlo is er een zeer uitgebreid en in het hedendaagse schrift getypt overzicht, vanaf circa 1650 tot circa 1732.
3. We kregen verder nog de beschikking over de alfabetische rangschikking van de bedoelde registers, met alle daarin genoemde namen en voornamen, met vermelding van de codes voor de betreffende archiefstukken.

Een woord van dank aan allen die hieraan hebben medegewerkt is zeker op zijn plaats, waarbij we dan ook nog willen opmerken, dat het copiëerapparaat, van één van onze leden in bruikleen gekregen, daarbij onmisbare diensten heeft bewezen.

Tenslotte nog een woord vooraf, betreffende de in deze "Kroezeboom" opgenomen artikelen, welke aansluiten op die in de vorige nummers van ons kwartaalschrift.

Zoals bekend zijn er 3 omvangrijke archieven, die elk afzonderlijk, doch meer nog in onderling verband, vrijwel de gehele ontwikkeling van de Ruurlose samenleving beschrijven, vanaf de Middeleeuwen tot de Napoleontische tijd. Gelukkig is nu het Gemeentearchief door de ingebruikname van het Huis te Ruurlo als Gemeentehuis en mede door de activiteiten van de Streekarchivaris goed toegankelijk geworden en kan men zich nu over de ontwikkelingsgeschiedenis van de Ruurlose bevolking in al haar facetten, sedert ongeveer 1800 uitvoerig oriënteren.

Om echter het belang van de oude archieven niet te vergeten, hebben we nu één van de oudst bewaard gebleven papieren van de "Ruurlose Mark" uit het jaar 1549 opgenomen, in stijl en schrijfwijze zoals toen gebruikelijk, doch in hedendaagse drukletters, alsmede mogelijk één van de laatste stukken uit die archieven, namelijk de verkorte weergave van een acte van 11 januari 1893.

Wanneer U de daarbij aansluitende toelichtingen hebt gelezen, zal het U duidelijk zijn, waarom wij zo verheugd zijn, dat er ondanks de primitieve omstandigheden van weleer toch nog zo veel bewaard is gebleven. Daarom zouden we zo graag met nog meer leden, deze archieven willen raadplegen om de geschiedenis van Ruurlo zo volledig mogelijk te kunnen omschrijven.

Om U beter te informeren over wat en hoe er in de archieven bewaard wordt en welke archieven er zoal zijn, hebben we de heren S.T. Molenaar, onze

streekarchivaris, bereid gevonden U daarover het een en ander te vertellen op onze bijeenkomst van woensdag 11 december 1985. Tevens hebben we de hr. Dr. A.H.G. Schaars, schrijver van het "Woordenboek van de Achterhoekse en Liemerse Dialecten" uitgenodigd, om een korte uiteenzetting te geven over het bestaan en ontstaan van de verschillende dialecten in onze omgeving. Het is alleszins de moeite waard, om deze genoemde datum alvast te noteren.

Tenslotte: Gaarne zullen we geschikte artikelen, door onze lezers aangedragen, te zijner tijd in ons kwartaalschrift opnemen.

Wij wensen U veel genoeg met deze uitgave van ons blad en met het oog op de komende maand een gezellige en goede tijd.

Eerstvolgende bijeenkomsten:

11 december 1985 - lezingen van Dr. Schaars over het dialect en de hr. Molenaar over het archief van Ruurlo en andere archieven.

8 januari 1986

12 februari 1986

12 maart 1986 - jaarvergadering.

Veldnamenonderzoek:

29 oktober j.l. was er weer een bijeenkomst van alle veldwerkers in het gemeentehuis te Hengelo (G). Mevr. Maas van het Meertensinstituut gaf een uitleg over de bedoeling van het veldnamenonderzoek. De veldwerkers uit Gendringen vertelden over hun werk. Op deze vergadering bleek, dat het Staringinstituut (spreker hiervoor was de hr. Krosenbrink) niet de bedoeling heeft, om de onderzoeken te publiceren, omdat ook zij daarvoor geen fondsen hebben. Zij willen alleen maar coördineren, d.w.z. te proberen alle publicaties in één formaat te krijgen.

Op deze bijeenkomst bleek, dat de veldwerkers uit Lochem nog geen kaarten van Barchem en Zwiep hadden ontvangen. Dit komt vermoedelijk daardoor, dat de beide dorpen vroeger deel uitmaakten van de gemeente Laren. De kaarten zullen door het Meertensinstituut zo spoedig mogelijk worden opgestuurd.

Uitnodigingen:

De navolgende bijeenkomsten kunnen zonder enige verplichting door de leden van "Old Reurle" worden bijgewoond.

14 december 1985 - 14.00 uur. Lezing over "Bronnen van genealogisch onderzoek in West-Duitsland, speciaal ons grensgebied" door mevr. H.M. Aben-Nederpeld uit Nijmegen in "het Posthuis" te Gendringen.

18 januari 1986 - 14.00 uur. In het Schuttersgebouw St Andreas, Haspelstraat in Zevenaar vertoont de hr. Ab Hendriks uit Zevenaar een dia-klankbeeld over verleden en heden van de Liemers.

15 februari 1986 - Jaarvergadering NGV. Aansluitend zal de hr. R. Dix vragen beantwoorden over diverse archieven. Plaats wordt nog bekend gemaakt.

15 maart 1986 - Jaarvergadering afdeling van de Graafschap.

15 april 1986 - 14.00 uur. Lezing door drs. J. Hofman in het "IJssel-paviljoen" te Zutphen. Nadere informatie volgt.

Vervolg geschiedenis van Ruurlo, door D. ten Arve.

In verband met en in aansluiting op mijn vorige artikel over de 3 archieven, die voor de geschiedenis van de ontwikkeling van de Ruurlose samenleving van veel belang zijn, wil ik, ter illustratie van mijn bedoeling met die algemene inleiding, de hierna volgende acte uit het Archief van de Hervormde Gemeente te Ruurlo gaarne in verkorte versie opnemen in deze Kroezeboom.

Volgens mij is dit document wel een zeer duidelijke en mogelijk ook wel de laatste schriftelijke bewijsvoering voor mijn conclusie, dat de 3 archieven ten nauwste met elkaar verweven zijn.

Immers lezen we onder Enerzijds, dat Mr. W. Baron van Heeckeren van Kell, grondeigenaar is en als eerste genoemd wordt van de leden van de Commissie uit de geërfden in de Mark van Ruurlo, terwijl we onder Anderzijds, de rentmeester van het Huis te Ruurlo, J. Flothuis, vermeld zien als secretaris van het College van Kerkvoogden der Nederduitsch Hervormde Kerk te Ruurlo en bovenal blijkt uit de daarna volgende voorwaarden, hoe intensief de relatie was tussen de Mark van Ruurlo en de Kerk.

De hierbovengenoemde acte is opgesteld door notaris J.H. Wijers, die zijn standplaats in Borculo had. De datum van de acte is 11 januari 1895. Het betreft hier de verkoop van een stuk grond, groot 9 hectaren, 22 aren en 90 centiaren, zijnde bouwland en heide, wat gelegen was op de Bruil te Ruurlo, op de kadastrale legger van de gemeente Ruurlo bekend als sectie L, nummer 142 en sectie K, nummers 589, 590, 591 en 592. Het stuk grond behoorde toe aan de Mark van Ruurlo, doch er bestonden geen bewijzen van eigendom of titels van aankomst van. Het enige schriftelijke stuk wat betrekking had op deze genoemde grond was een acte van verdeling van de Mark (waarbij veel eigendommen aan de Mark waren voorbehouden) van 6 mei 1834, welke acte was geregistreerd te Zutphen en dezelfde dag ten hypotheekkantore was overgeschreven in deel 77 nummer 12.

Het reeds genoemde stuk grond werd door de Mark van Ruurlo voor de som van f. 2000,- verkocht aan de Nederduitsch Hervormde Gemeente te Ruurlo.

Als Commissie uit de geërfden in de Mark van Ruurlo waren verschenen:

1. Mr. Willem Baron van Heeckeren van Kell, grondeigenaar, wonende op Huize Bingerden te Angerlo.
2. Pieter Gerrit Galleé, burgemeester der gemeente Vorden, wonende te Vorden.
3. Berend ter Vrugt, landbouwer, wonende te Ruurlo.

Als vertegenwoordigers van het College van Kerkvoogden der Nederduitsch Hervormde Gemeente te Ruurlo waren verschenen:

1. Jan Casper Wechgelaar, koopman, in zijn hoedanigheid als voorzitter.
2. Jan Flothuis, rentmeester, in zijn hoedanigheid als secretaris.

Naast de betaalde koopsom werden de navolgende lasten en voorwaarden bij de koop vastgelegd. Deze zullen hieronder in zijn geheel worden vermeld:

Artikel Een.

Het onderhoud van den toren der Nederduitsch Hervormde Kerk te Ruurlo en van de zich in dien toren bevindende klokken en uurwerk, welk onderhoud nog steeds ten laste van de Mark van Ruurlo is verbleven, komt van heden af geheel ten laste van de Nederduitsch Hervormde Gemeente van Ruurlo, welks Kerkbestuur de verplichting op zich neemt dien toren met klokken en uurwerk voortdurend en ten allen tijde in stand te zullen houden en in goede orde te doen blijven.

Artikel Twee.

Behalve de verplichting tot instandhouding en tot onderhoud van toren, klokken en uurwerk, is het Kerkbestuur ook nog verplicht om voor een goeden en geregelden gang van het uurwerk te blijven zorgen; om het luiden der klokken op den tegenwoordigen voet te doen plaats hebben zoowel bij brand, als bij overlijden en begraven en dit laatste voor alle gezindhe-

den zonder onderscheid en voor geen hooger tarief dan hetgeen thans daarvoor geldend is en voorts ook om toetelaten, dat bij algemeene openbare feestelijkheden vanwege het Gemeentebestuur de vlag op den toren worde uitgestoken.

Artikel Drie.

Het verkochte gaat op de koopersche over zooals het door de Mark van Ruurlo werd bezeten, met alle daartoe behoorende lusten en lasten, rechten en plichten, in alle opzichten ook ten aanzien der grootte en kadastrale in-deeling voetstoots en zonder vrijwaring.

Artikel Vier.

De koopersche kan haar gekochte op heden in gebruik en genot aanvaarden, onder verplichting om de daarvan verschuldigde belastingen te betalen sedert den eersten Januari achttienhonderd vijf en negentig.

Artikel Vijf.

De kosten dezer acte en die der levering zijn ten laste van de koopersche. Voor de berekening der registratie rechten verklaren partijen de lasten, welke de koopersche boven de koopsom voor hare rekening krijgt, te begrooten op twee duizend gulden.

De acte werd op 11 januari 1895 te Ruurlo gedaan en getekend in tegenwoordigheid van de navolgende getuigen:

1. Karel Gustaaf Avenarius, hotelhouder, wonende te Ruurlo.
2. Herman Burgers, koetsier, wonende te Borculo.

Onder de officiële acte staan dus de onderstaande handtekeningen.

Was getekend: v.Heeckeren v. Kell

J.C. Wechgelaar

P.G. Galleé

J. Flothuis

B. ter Vrugt

K.G. Avenarius - H. Burgers - J.H. Wijers, notaris.

Hieronder volgt een stuk, afkomstig uit het Markeboek van Ruurlo, dat nu in het Rijks Archief te Arnhem ligt.

In den jaer ons Heeren doemen schreeff duysent vijffhonderdt und XLIX op den meydagh sinnen by den anderen gecomen, die Erentfeste und vrome Evert van Hekeren (markenrichter); Willem tho Vente, Richter tho Ruurlo, mit den semptlicken Erffgenamen des Kerspels tho Ruurlo und hebben eendrechtelick gesloten, overcomen ende believet durch die groote misbruijcken ende verderffenisse hoerer Marke tho Ruurlo, wederom aenteheven und tho vrijen haere Marken met schuttinghen und pendinghen en de dat met twee Markenrichters jaerlickx daer toe verordent, gelick und in alle manieren gelick als haer voervaderen voer und sij nha sulks plegen te holden und tho verdegghen, und so jemandts des Kerspels inwendigh, hij sij den Erffgenaem offte Bouman, groot ofte cleijn, enige dieser nae beschreven goeder older gewoonten und weder angeheven worden overtreden und sich daerinne ontgenghe sall den gemeijne Erffgenamen voerschr. verpligt sijn te betalen vijff gulden, welke de Markenrichters in der tijd sullen voer hoere arbeit halfhebben ofte die gene die sulcks aanbrenghet und weert sake hier eenigh wederspannigh inne weere, so sullen de Markenrichters mett den Richter ofte richtersdiender gaen en doen deselve penden alst van oldst gewoonlick placht to sijn. So sinnen in den eersten wederom geheven tot Markenrichters als Toenis ten Elschott ende Wolter ten Nienhuijs, die dit naebescreven also nae te gaen und sonder simulatie te holden bij hoere Eeden gelaeft hebben ende so sij anders bevonden worden sullen sij noch dubbeldt gebreuckt hebben.

1. Item in den eersten en sal geen in woonder des Kerspels, hij sij dan Erffgenaem, groot ofte cleijn, bouman ofte koetter, meer torven graven dan hij met Reurlsche jucht ofte wagens ter Marckte veuren kan aen den Steden.
2. Item so en sall niemandts torff ter Marckt veuren, die in dessen Kerspel geen vuirj ende rook ophoudt ende den Kerspel in Heerendienst en Schattinghe niet to stuijre en coomt und dieselve en sullen voer hen geen torff graven noch voer jemandt anders, dan sij den Erffgenaemen ofte huijsgeseten des Kerspels, omme heure geldt graven, bij een pene voerschreven en verloss hoerer torven.
3. Item so jemandts hierboven eenighe uijtheijnde wagens in de Marcke tho Ruurle broeche omme torff ofte holdt te halen und daerbaven gekregen werde ofte nae vereijschte sullen den Erffgenaemen mit den voerschreven penen vervallen sijn, so menige wagen, so menighe breucke, het sij dan op den Venne ofte in den Broecke waer sij bekregen mochten werden.
4. Item niemand en sall korten torff graven hooger op den Venne dan men de koulen uth weteren kan und blijven van den wegghen soeven treden bij een peene voerschreven.
5. Item oft eene op des anderen boerde groeve buijten oorloff, so sall diegene die boerd toecoomt den torff halen buijten eenige onkost ofte bekroijen bij der peene voerschreven.
6. Item so jemandts in desen Kerspel woonachtigh uijth den Kerspel toge, so sullen sijne torffboerde bij dien goede blijven daer hij afteget sonder jemandt anders die antho vanghen bij den peene voerschreven.
7. Item noch is overcomen dat men geene appelboemen, hulst ofte wakel sal houwen in den Broecke op eenighe horsten bij den peene voerschreven.
8. Item noch en sal niemandt latten ofte wandtstaken houwen, die hij niet tot sijn selve huijss behoeft en oock niet ten Marckt veuren.

Dit dan woe voergeschreven so standtfastelich te holden so sullen de gemeene Erffgenaemen alle jahr eens op den meydagh als de kondige Misse uijth is op de kerckhoff, bij den Erentfesten und vrome Evert van Hekeren und omme die gebreken den Richter bij den anderen coomen, omme die gebreken tho horen und als voerschreven puntend an tot hoere goetduncken diese voerschreven punten te verminderen ofte des gemenen te vermeerderen als dat tot profijtt des gemenen bestes und beschermungh der antlick to sijn voerschreven Marcken van oldts gewoonlick to sijn plach.

Sonder arglist door mij gecopieerd.

w.g. onleesbaar.

In dit fraaie stuk, geschreven in het jaar 1549 in een voor ons moeilijke taal, gaat het over turfsteken en houthakken. Alles moest toen worden opgeladen op een "Reurliche jucht", terwijl "Vuur en rook", als ik het goed begrepen heb, een voorwaarde geweest is, om turf naar de markt te mogen brengen. Men hield zich toen ook al - op een andere wijze als nu - bezig met het milieu. Ook toen werden er al boetes opgelegd en goederen inbeslaggenomen, dus wat dat betreft hoeft men niet te denken, dat dergelijke maatregelen pas in deze eeuw zijn genomen.

Uit de artikelen 7 en 8 blijkt, dat er ook toen al een soort kapverbod bestond. Het slot van het stuk maakt veel goed, want als ik het goed heb begrepen, was er op een bepaalde meidag, na de mis, gelegenheid om bij de "Erentfeste und vromme Evert van Hekeren" de hierboven vermelde punten nog eens te bespreken en na te gaan of alles werd gedaan, zoals het van oudsher gewoon was.

Na het veelvuldig doorlezen van dit stuk, ben ik hoe langer hoe nieuwsgieriger geworden, wat alle artikelen nu precies inhouden en ik moet me al sterk vergissen, als dit bij U ook niet het geval zal zijn. Een uitzondering geldt natuurlijk voor onze specialisten in het Midden Nederlands.

Het bestuur van "Old Reurle" is van mening, dat dit stuk nog eens door een echte deskundige op dit gebied zou moeten worden uitgelegd en zal daarvoor op onze bijeenkomst van woensdag 11 december 1985 een deskundige spreker uitnodigen, die uitleg en toelichting zal geven.

Wij adviseren alle leden en belangstellenden deze datum nu al te noteren en vrij te houden.

H.F. Widman.

Om U toch alvast wat inzicht te geven in het bovenstaande stuk volgt hieronder een korte uitleg van bovenstaand verslag van een vergadering van het Bestuur van de Marke Ruurlo in het jaar 1549.

Door omstandigheden van grote maatschappelijke onrust (oorlogen en onderlinge vechtpartijen van diverse machthebbers, waarbij ook vaak de platte-landsbevolking betrokken raakte) is er blijkbaar de laatste jaren geen vergadering geweest van het markebestuur. Daarom zijn ze nu onder voorzitterschap van de Erfmarkenrichter Evert van Hekeren weer eens op een vastgestelde dag in Mei 1549 bij elkaar gekomen. Ook Willem tho Vente (venterboer), die richter tho Ruerle is, wordt met name vermeld. Hij is namelijk een soort burgemeester, die aangesteld is vanwege het Graafschap Zutphen en als zodanig de verbindingsman van het overkoepelend gezag over de Graafschap, zetelend te Zutphen.

Er is blijkbaar door de tijdsomstandigheden nauwelijks meer enig toezicht geweest op de naleving van de al oude (al of niet op schrift gestelde) reglementen betreffende ge- en verboden inzake het beheer van de gemeenschappelijke gronden, waterleidingen en houtopstanden. Daardoor zijn er veel misbruiken en wantoestanden ontstaan, die ongestraft konden plaats hebben. Daarom zullen er jaarlijks weer twee hulprichters worden aangesteld en beëdigd. Dit waren Toenis ten Elschott en Wolter ten Nienhuijs. Zij moeten toezien, dat een ieder zich weer, evenals vroeger, aan de regels houdt en zij moeten bij overtreding daarvan de vastgestelde boetes opleggen en invorderen. Wanneer iemand "daer weerspanigh in weere" (moeilijk gaat doen) zullen de Richter of Richtersdiender eventueel beslag leggen, zoals dat van oudsher gebruikelijk was. De normale boete was "vijff gulden", waarvan de helft voor de richters was of eventueel voor de aanbrenger. Wanneer echter de aangestelde richters zelf gecompromiteerd raken, dan zal het hun vanwege hun Eed dubbel aangerekend worden.

Daarna worden de oude regels nog weer in hoofdzaken opgesteld:

1. Geen inwoner van het Kerspel (is gemeente, maar nog eerder Kerkelijke gemeente) Ruurlo, hetzij eigengeërfd (stemhebbend), groot of klein, boer of keuterboer, mag meer turven steken dan hij met een "Reurlsche jucht" (waarschijnlijk een bepaald model wagen of kar) naar de markt in de steden kan brengen.
2. Niemand mag turf op de markt brengen, die "geen vuur ende rook" (een eigen haard) in Ruurlo heeft of die niet bijdraagt in de kosten en diensten behoeve van de gemeenschap. Ook mag men niet anders dan voor een eigengeërfde of ingezetene, tegen loon, turfsteken. Bij overtreding kreeg men een boete en volgde verbeurdverklaring van de reeds gestoken turf.
3. Wanneer iemand van buiten Ruurlo betrapt wordt op het halen van turf of hout, hetzij in het veen of in het broek, dan zal hij voor elke wagen de vastgestelde boete moeten betalen en wordt het hout of de turf verbeurd verklaard.
4. Niemand mag op het veen turf steken als hij niet zorgt, dat het afgegraven gedeelte kan afwateren en bovendien moet hij zorgen dat hij 7 treden (ca. 5 m.) van de weg afblijft (men moet namelijk kunnen uitwijken wanneer de weg in een modderpoel is verandert). Ook hier weer een boete bepaling.
5. Wanneer iemand turf steekt op andermans perceel, dan mag de werkelijke eigenaar de turf ophalen, zonder er iets voor te betalen.
6. Als iemand in Ruurlo woonachtig uit het Kerspel vertrekt, dan zullen de turfpercelen die aan zijn huis verbonden zijn, niet zondermeer door een ander overgenomen of gebruikt worden. Ook hier weer de gebruikelijke boete bepaling.
7. Voorts werd besloten dat men geen appelbomen, hulst of wakel (jeneverbes) op de hoger gelegen gedeelten (horsten) van het Broek mag vellen.
8. Tenslotte mag niemand latten of wandstaken (werden gebruikt voor het vlechten van de lemen wanden) vellen, anders dan voor gebruik aan eigen woning. Ook mag hij ze niet voor verkoop aanbieden.

De bovenstaande regels zullen door een ieder nauwkeurig in acht genomen moeten worden. Om controle op de naleving ervan te houden, maar ook om de praktische uitvoerbaarheid ervan te toetsen, zal er elk jaar in Mei een algemene vergadering worden gehouden onder voorzitterschap van de Erfmarkenrichter. Daartoe zal de juiste datum en informatie gegeven worden na het bijwonen van de kerkdienst. Dan zal beoordeeld worden in hoeverre de gestelde regels en boete bepalingen voldoen en kunnen de nodige wijzigingen en aanvullingen worden voorgesteld en eventuele klachten onderzocht. Het gaat erom, dat alles in het algemeen belang zo goed mogelijk wordt nagekomen en de Marke, zoals van oudsher, haar rechten en grondgebied zo goed mogelijk beschermt weet.

Alles naar eer en geweten opgesteld.

enz. enz.

D. ten Arve.

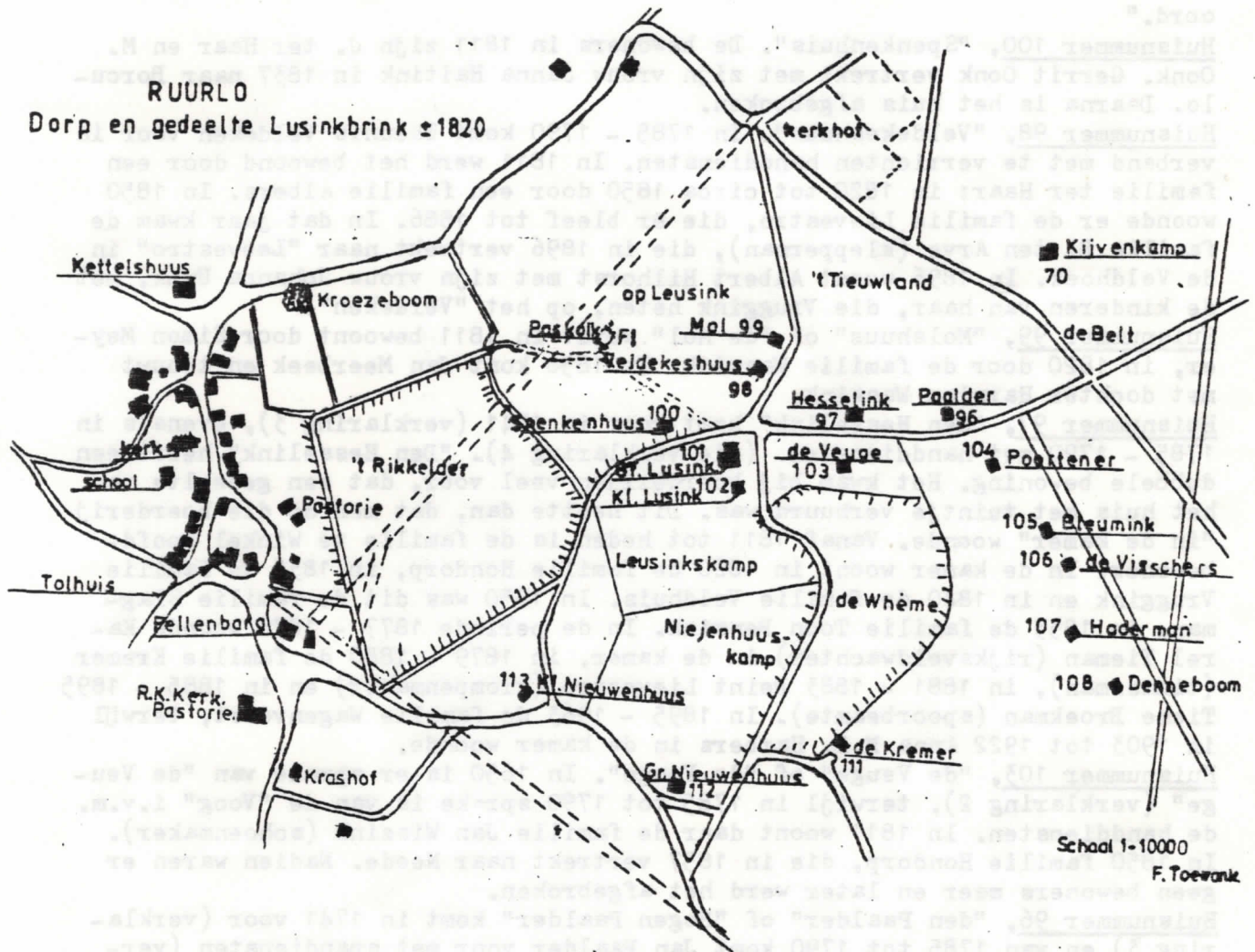
De geschiedenis van Ruurlo: Bewoning en bewoners van de LUSINKBRINK.

door F. Toevank.

Nu het Veldnamenonderzoek vrijwel klaar is en wij nog met het boerderijenonderzoek bezig zijn, willen we alvast iets laten zien van wat er is uitgezocht.

Het buitengebied van Ruurlo was in 1820 verdeeld in 15 Rotten met een gekozen Rotmeester (de contactman met het gemeentebestuur).

Hieronder een kaart van ongeveer 1820, waarop het dorp met een gedeelte van de Lusinkbrink. Hier staan de boerderijen op met de huisnummers van 1820 tot heden.

In het Rot Lusinkbrink was in 1790 Berend Visschers Rotmeester. Huisnummer 106, boerderij "de Visscher" werd toen door hem bewoond. In 1811 wordt het bewoond door de familie Halfman. Dochter Hendrika huwt in 1834 met Jan W. Marsman. Hun dochter Willemina Marsman huwt Jan Sessink, een klompenmaker uit Hengelo (G) en ze vertrekken in 1870 samen naar Amerika. Daarna is de boerderij afgebroken. De heer Bats van boerderij "Bleumink" heeft voor enkele jaren terug, met ploegen, de fundering van de bakoven nog blootgelegd.

Huisnummer 101, boerderij "Lusink". Van deze boerderij komt de naam Lusinkbrink. In 1488 komt Lusink voor als "Leussinck" (zie onder verklaring 1). In 1650 als "Luttecke Brincke" (zie onder verklaring 2). In 1741 is er weer sprake van Willem Lusink (zie onder verklaring 3), terwijl er in hetzelfde archief vermeld staat voor de jaren 1785 - 1790, dat hij een wagen heeft (zie verklaring onder 4). Tot 1820 waren de bewoners de familie Lusink en schoonzoon Garrit Lindenschot. Dochter Hendrika huwt Hendrik Rijkenbarg, ongeveer 1820. Na 1923 is het weer de familie Lindenschot.

Huisnummer 102, "Klein Lusink" wat ook wel de "Pannekoke" genoemd. In de jaren 1785 - 1790 staat Berend Horstman op "Klein Lusink" genoteerd voor handdiensten. De Horstman's zijn de bewoners tot 1878, waarna ze vertrekken naar Eibergen. Nadien waren er verschillende bewoners: familie Mekking (klepperman), familie Brueker, familie Hogevoonder, familie Grootte Haaren familie Teger. In 1909 werd het als huisnummer F 1 afgebroken. Dit huisnummer ging naar de nieuw gebouwde boerderij "Paskolk", nu perceel Nieuwe weg 5. De nieuwe bewoner was van plan zijn boerderij "de Pas" te noemen. Volgens R. Meerbeek zinde dat de buurtbewoners niet en ze hebben toen een bord geplaatst met het volgende rijm: "Hoe dit huis zal heten, zitten we heelmaal niet mee te zweten. Het zal heten "de Paskolk". Deze naam is nog niet te verdrijven met een dolk. Nieuwe Pas dat is geen woord, doe dat maar naar een afgelegen oord."

Huisnummer 100, "Spunkenhuis". De bewoners in 1811 zijn J. ter Haar en M. Oonk. Gerrit Oonk vertrekt met zijn vrouw Janna Haitink in 1837 naar Borculo. Daarna is het huis afgebroken.

Huisnummer 98, "Veldekeshuus". In 1785 - 1790 komt Theunis Veldeken voor in verband met te verrichten handdiensten. In 1811 werd het bewoond door een familie ter Haar; in 1820 tot circa 1850 door een familie Albers. In 1850 woonde er de familie Liestro, die er bleef tot 1886. In dat jaar kwam de familie B. ten Arve (klepperman), die in 1896 vertrekt naar "Liestro" in de Veldhoek. In 1896 woont Albert Hilhorst met zijn vrouw Johanna Uunk, met de kinderen van haar, die Vrugink heten, op het "Veldeken".

Huisnummer 99, "Molshuus" of "de Mol" wordt in 1811 bewoont door Simon Meyer, in 1820 door de familie Wassink. In 1856 komt Jan Meerbeek en trouwt met dochter Harmina Wassink.

Huisnummer 97, "den Hesselink" komt voor in 1741 (verklaring 3), evenals in 1785 - 1790 met handdiensten. (zie verklaring 4). "Den Hesselink" heeft een dubbele bewoning. Het kwam bij boerderijen veel voor, dat een gedeelte van het huis met tuintje verhuurd was. Dit heette dan, dat men op die boerderij "in de kamer" woonde. Vanaf 1811 tot heden is de familie te Winkel hoofdbewoner. In de kamer woont in 1820 de familie Hondorp, in 1835 de familie Vrugink en in 1840 de familie Veldhuis. In 1850 was dit de familie Slagman, in 1853 de familie Toon Bensink. In de periode 1877 - 1878 woonde Karel Tieman (rijksveldwachter) in de kamer, in 1879 - 1880 de familie Kremer (timmerman), in 1881 - 1883 Reint Liestro (klompenmaker) en in 1885 - 1895 Tieme Broekman (spoorbeamte). In 1895 - 1963 de familie Wagenvoort, terwijl in 1903 tot 1922 Anna M.E. Harbers in de kamer woonde.

Huisnummer 103, "de Veuge" of "de Vooge". In 1650 is er sprake van "de Veuge" (verklaring 2), terwijl in 1785 tot 1790 sprake is van de "Voog" i.v.m. de handdiensten. In 1811 woont daar de familie Jan Wissink (schoenmaker). In 1850 familie Hondorp, die in 1857 vertrekt naar Neede. Nadien waren er geen bewoners meer en later werd het afgebroken.

Huisnummer 96, "den Paalder" of "Hogen Paalder" komt in 1741 voor (verklaring 3) en van 1785 tot 1790 komt Jan Paalder voor met spandiensten (verklaring 4) met kar. In 1811 waren de bewoners de familie Naaldenberg, in 1820 familie Arendsen en in 1850 de familie Stoltenbarg. In 1862 woont er de familie Vos, in 1889 de familie Boom, in 1915 de familie Dijkman en in 1924 de familie Korenblik.

Huisnummer 104, "de Poortener" of "Ebbershuus". In 1785 - 1790 komt Poortener voor terzake handdiensten. De bewoners in 1811 waren de familie Straalman, in 1831 de familie Koskamp, in 1841 de familie Mennink en in 1855 de familie Marsman. In 1864 woonde er de familie Berend Haarink (kleermaker), in 1866 Lambertus J. Barendsen. Deze Barendsen vertrekt in 1872 met vrouw en 2 kinderen naar Noord Amerika. In 1873 tot 1877 woont er de familie Wissink. Daarna is het vermoedelijk afgebroken en vervangen door F 7 (ter Mul).

Huisnummer 105, "Bleumink". In 1785 - 1790 wordt hier Willem ter Haar genoemd met spandiensten met kar. (verklaring 4). De bewoners in 1811 waren de familie ter Haar. Vanaf 1855 tot heden woont er de familie Bats.

Huisnummer 107, "Haderman". In 1811 wordt als hoofdbewoner genoemd de familie H. Seijnhorst, in 1820 de familie Nijland en in 1883 Manus Klein Brinke. Deze was afkomstig uit Eibergen en vertrok in 1890 naar Borculo. In 1895

komt de familie Roekevisch van Borculo, waarheen ze in 1909 weer vertrekken. Van 1909 tot 1917 woont Gerhard Kerkwijk er, in 1917 komt de familie Klein Ikkink. Als kamerbewoners hebben we in 1821 de familie Sieverink, in 1831 de familie Bensink, in 1859 de familie Kortten en in 1865 de familie Kamperman. In 1822 woonde daar de familie Eggink, terwijl in de periode 1880 - 1883 J.W. Sieverink er woonde.

Huisnummer 108, "de Denneboom". In 1741 komt hier Egbert Albers voor (verklaring 3). In 1785 - 1790 wordt de Denneboom genoemd met handdiensten (verklaring 4). Bewoners in 1811 waren de familie Albert Albers. Deze woonden er tot 1831, Van 1831 tot 1845 was het vermoedelijk onbewoond? In 1845 is de bewoner Jan Albers (houtdraayer). Deze vertrekt in 1881 naar Hardenberg. In 1881 komt de familie ter Haar, terwijl in 1894 de familie Groote Haar er woont. In 1906 wordt hun schoonzoon Jan Stegeman de bewoner.

Verklaring:

- 1). H.G.f. v Visitatieboucken van de hoorige luyden en de goiden in den lande van Zutphen. Manuscript Rijksarchief Arnhem.
- 2). Verpondingsboeken Kreinck Zutphen. Gemeentearchief Zutphen.
- 3). Archief Huis te Ruurlo, nummer 493. Lijst van boeren die beurtelings jaarlijks een voer turf moeten leveren aan de landdrost te Zutphen. (1741).
- 4). Archief Huis te Ruurlo, nummer 502. Lijst van hand- en spandiensten in de Rotten. (1785 -1790).

VELDNA MEN.

Het Rikkelder. Over de herkomst van die naam is veel verteld, maar het verhaal van mijn moeder, dat meester Zwart op school had verteld, lijkt mij het meest aannemelijke. Oudere Ruurlose inwoners weten nog wel, dat "afrieken" een oud woord is voor het "maken van een afrastering"; zoals men in omliggende plaatsen ook wel "afvruchten" zegt.

Het Rikkelder was vroeger gemeenschapsgrond en was door houtsingels geheel "afgerikkeld", dus van een "omheining" of "afrastering" voorzien. Volgens meester Zwart kwam daar de naam het "Rikkelder" vandaan.

De Wheme. Dit was vroeger grond van de Kerk, vaak ten behoeve van de pastorie en zijn bewoners.

't Tieuwland. Hiervan is de herkomst niet bekend.

Hieronder volgt nog een overzicht van de huisnummers van 1811 tot 1978. (zie verder het bijgaande kaartje).

<u>1811</u>	<u>1830</u>	<u>1860</u>	<u>1950</u>	<u>1978</u>	<u>Huisnaam</u>
102	117	F. 1	- -	Lusinkbrink afgebroken	Klein Lusink
		F. 1	F. 7	Nieuwe weg 5	Paskolk
101	116	F. 2	F.10	Lusinkbrink 7	Leusinkboer
98	114	F. 3	F. 9	Lusinkbrink 4	Veldekeshuus
99	113	F. 4	F. 8	Lusinkbrink 6	Mol
100	115	- -	- -	afgebroken	Spenkenhuus
97	112	F. 5	F.25	Kaapdijk 2	Hesselink
103	118	- -	- -	afgebroken	de Voogd
96	111	F. 6	F.24	Kaapdijk 4	Hogen Paalder
104	119	F. 7	- -	afgebroken	de Poortener
		F. 7	F.23	Kaapdijk 1	ter Mul
105	120	F. 8	F.22	Nieuwenhuishoekweg 1	Bleumink
106	121	F. 9	- -	afgebroken	de Visscher
107	122	F.10	F.21	Nieuwenhuishoekweg 3	Haderman
108	123	F.11	F.20	Nieuwenhuishoekweg 5	Denneboom

enz. enz.